

NÄETKÖ OIKEIN?

Luuk. 7:36-50

37. Siinä kaupungissa oli syntisesti elävä nainen. Kun hän sai tietää Jeesuksen olevan aterialla fariseuksen talossa, hän toi alabasteripullon täynnä hajuvoideita

38. ja asettui hänen taakseen hänen jalkojensa luo. Hän itki ja rupesi kastelemaan hänen jalkojaan kyynelillään, kuivasi ne päänsä hiuksilla, suuteli hänen jalkojaan ja voiteli ne hajuvoiteella.

39. Kun fariseus, joka oli kutsunut Jeesuksen, näki sen, hän ajatteli mielessään: "Jos tämä olisi profeetta, hän tietäisi, kuka ja millainen on tuo nainen, joka koskee häneen, että hän on syntinen."

40. Silloin Jeesus sanoi hänelle: "Simon, minulla on jotakin sanottavaa sinulle." Hän virkkoi: "Opettaja, puhu."

41. [Jeesus sanoi:] "Lainanantajalla oli kaksi velallista. Toinen oli velkaa 500 denaria, toinen 50.

42. Kun heillä ei ollut, millä maksaa, hän antoi molemmille velan anteeksi. Kumpi heistä siis rakastaa häntä enemmän?"

43. Simon vastasi: "Luullakseni se, jolle hän antoi enemmän anteeksi." Jeesus sanoi hänelle: "Oikein sinä ratkaisit."

44. Naiseen kääntyen hän sanoi Simonille: "Näetkö tämän naisen? Minä tulini taloosi. Sinä et antanut vettä jaloilleni, mutta tämä on kastellut jalkani kyynelillään ja kuivannut ne hiuksillaan.

45. Sinä et antanut minulle suudelmaa, mutta tämä ei ole lakannut suutelemasta jalkojani siitä saakka, kun tänne tulini.

46. Sinä et voidellut päätäni öljyllä, mutta tämä on voidellut jalkani hajuvoiteella.

47. Siksi sanonkin sinulle: hän on saanut monet syntinsä anteeksi - hänhän osoitti paljon rakkautta. Jolle taas annetaan vähän anteeksi, hän rakastaa vähän."

48. Jeesus sanoi naiselle: "Sinun syntisi on annettu anteeksi."

49. Ateriakumppanit ajattelivat mielessään: "Kuka on tuo mies, joka synnitkin antaa anteeksi?"

50. Jeesus sanoi naiselle: "Uskosi on sinut pelastanut. Mene rauhaan."

Katumuksen vai kiitoksen kyneleet

Tähän kuuluisaan tekstiin on kaksi eri perustulkintaa. Toinen - yleisempi - lähtee siitä, että Simonin kotiin kuokkavieraaksi tulleen naisen ajoi paikalle synninhätä ja hänen kyneleensä olivat siksi katumuksen kyneleitä. Jeesus vastasi niihin armollaan.

Toinen lähestymistapa on sellainen, että naisen kyneleet eivät olleet katumuksen vaan kiitollisuuden kyneleitä. Tämä tulkinta lähtee liikkeelle siitä, että Jeesus ja nainen olivat kohdanneet samana päivänä jo kerran. Siinä yhteydessä Jeesus oli antanut naiselle synninpäästön ja suunnattomassa kiitollisuudessaan ja ilossaan nainen haki tulevaisuuden varalle säästämänsä alabasteripullon. Anteeksi saatuaan nainen tajusi kuinka suuret synnit hän oli saanut anteeksi ja kiitollisuudesta hän pesi kyynelillään Jeesuksen jalat ja peitti ne suudelmillaan (niin kuin alkuteksti asian ilmaisee) ja kuivasi ne sitten tukallaan.

Näin tekstin varsinainen kärki olisi pikemminkin Simonissa kuin naisessa, vaikka Jeesus hoiti edelleen myös tämän naisen sielua muistuttamalla siitä, että naisen synnit ovat todellakin jo anteeksi annetut. Anteeksi saanut tarvitsee lisäsielunhoitoa Herralta päästäkseen uskon lepoon ja saadakseen vakuutuksen siitä, että Herra iloitsee

anteeksiantamuksen synnyttämästä rakkaudesta.

Tämä tulkinta on mielestäni sikäli johdonmukainen, että Jeesus nimen omaan sanoo, että rakkaus nousee anteeksisaamisesta. Eli naisen teot olivat anteeksisaaneen ihmisen sydämen rakkautta - eivätkä siis edeltäneet anteeksisaamista. Nainen joutui toki taistelemaan sen häpeän läpi, jonka aiheutti se, etteivät hänen ympärillään olleet olleet unohtaneet hänen menneisyyttään, vaikka Jumala oli sen jo pyyhkinyt kokonaan pois.

Jeesus lähestyy alhaalta

Simon kutsui Jeesuksen luokseen saadakseen ensikäden tietoa Jeesuksesta, voidakseen ottaa häneen kantaa. Hän laiminlöi tahallaan normaalin peruskohteliaisuuden varmistaakseen taustansa eli suhteensa muihin fariseuksiin, jotka olivat aterialla mukana. Silti hänellä oli aito kysymys: "Kuka Jeesus oikein on?"

Ottamalla vastaan naisen rakkaudenosoitukset Jeesus menetti Simonin silmissä kunnioituksen. Hän oli ehkä vilpittömästi kysynyt, olisiko Jeesus sittenkin profeetta, joka olisi otettava tosissaan. Mutta kun Jeesus ei kyennyt tunnistamaan "syntistä" naista, Simonin diagnoosi oli selvä: Jeesus ei ole profeetta. Hän jää fariseusten kannalle, jotka olivat jo ennen häntä asettuneet Jeesusta vastaan.

Jeesus antoi tietoisesti arvonsa Simonin silmissä romahtaa, sillä Hän kykenee itse asiassa paremmin lähestymään alhaalta kuin ylhäältä käsin ylpeää miestä. Jeesus nami naisessa armahdetun ihmisen, jolla oli sekä rakkautta että uskoa. Simon näki naisessa julkisyntisen. Sitten Jeesus vertauksella vetoaa Simonin arvostelukykyyn. Se toimiin kunnolla paitsi siinä elämän tilanteessa, jossa he juuri olivat:

Mistä rakkaus syntyy?

Laki vaatii rakkautta - nainen rakastaa, koska on saanut anteeksi, mutta Simon ei rakasta. Jeesus avasi Simonin silmät, teki hänestä syntisen - sillä rakkaudettomuus on synneistä suurin - VT sen jo osoitti. Jeesus asetti Simonin valinnan eteen:

Suostutko syntiseksi ja sitten armahdettavaksi, jotta saisit anteeksi ja kykenisit rakastamaan. Suostutko Minun ja tämän naisen puolelle? Toinen vaihtoehto oli jäädä muiden fariseusten kanssa ylpeyden aiheuttamaan hengelliseen sokeuteen ja rakkaudettomuuden eli synnin valtaan. Valintatilanne oli julkinen ja ilmeisen kipeä Simonille, mutta sen esittäjällä oli suunnaton rakkaus Simonia kohtaan.

Luulen, että Simon valitsi oikein, vaikka Raamattu ei sitä erikseen sanokaan. Syy on siinä, että hänen nimensä mainitaan Luukkaan kerronnassa. Evankeliumin lukijat ehkä tiesivät kenestä puhutaan. Se on se Simon, jonka anteeksisaaneen naisen rakkaus pehmitti valitsemaan Jeesuksen ja pelastuksen.

Mitä näet lähimmäisessäsi?

Kävellessämme ihmisten joukossa saatamme muutamassa silmänräpäyksessä muodostaa päässämme arvion vastaan tulevasta täysin vieraasta ihmisestä. Usein perustamme "tuomiomme" ulkoihin seikkoihin kuten, miltä henkilö näyttää, miten hän on pukeutunut tai miten hän käyttäytyy. Toisaalta tämä herkkyytemme arvostella ihmisiä kääntyy helposti meitä itseämme vastaan, sillä pelkäämme, että toiset ihmiset arvioivat meitä yhtä "julmasti" kuin itse heitä. Saatamme lopulta jopa pelätä ihmisten kohtaamista tai vain heidän katseitaan. Siksi on tärkeää että selvitämme itsellemme, mihin oikein arviomme toisista

perustuu, mikä on mittamme ihmisiä katsellessamme.

Yllä osittain lainatussa kuuluisassa kertomuksessa Jeesuksesta fariseus Simonin kodissa eräs juonne on juuri siinä, miten eri tavalla Jeesus ja Simon näkivät "kuokkavieraaksi" yllättäen ilmestyneen naisen.

Raamattu-uskoinen Simon

Simon kuului fariseusten ryhmittymään, jota olemme tottuneet pitämään pelkästään ulkokultaisina. Mutta se, että Paavali vielä kristittyinäkin vetosi taastaansa fariseuksena, kertoo, että kysymys oli merkittävästä uskonnollisesta ryhmittymästä, joka otti Raamatun kirjaimellisesti, uskoi ruumiin ylösnousemukseen ja pyrki myös soveltamaan sitä elämään - joskin usein heikon tuloksin. Uskonnollinen kuuluminen esim. "vanhauskoisiin" tai "Raamattu-uskoisiin" saattaa jopa altistaa meitä arvioimaan toisia ihmisiä väärin - koska ryhmäidentiteettimme saattaa estää meitä arvioimasta itseämme oikein Jumalan edessä.

Fariseukset olivat pääsääntöisesti asettuneet Jeesuksen vastustajien leiriin, mutta siitä huolimatta Simon kutsui Jeesuksen aterialle. Hänen asenteensa Jeesukseen oli ehkä hiukan avoimempi kuin muiden ryhmätoveriensä, mutta välttääkseen heidän kritiikkinsä hän tietoisesti laiminlöi normaalin kohteliaisuuden (jalkojen pesemisen, öljyllä voitelun ja suutelun, jotka vastaisivat suomalaista takin auttamista päältä, kättelyä ja kahvikupin tarjoamista). Simonin tavoitteena oli ehkä saada ensikäden tuntuma Jeesukseen, vaikka se tapahtuikin ilmeisellä tavalla vikoilevassa ja kriittisessä hengessä.

On oikeastaan hämmästyttävää, miten Jeesus kutsun saatuaan oli valmis menemään aterioimaan lähes kenen kanssa tahansa - milloin fariseusten milloin "syntiseksi" leimattujen kanssa. Silti se kylmyys, jolla Simon kohteli Häntä ei jäänyt Häneltä huomaamatta. Syy, miksi Jeesus meni Simonin luo oli yksinkertainen. Hän halusi Simonin pelastuvan. Jeesus rakastaa ja etsii myös niitä, jotka suhtautuvat Häneen vihamielisesti.

Kun nainen ilmestyi yhtäkkiä paikalle, Simon muodosti yhdellä silmäyksellä kirpeän arvionsa hänestä: "Syntinen!" - mikä tarkoitti prostituoitua silloisessa kielenkäytössä. Mutta mikä kauheinta, Jeesus otti kaikessa rauhassa tältä naiselta vastaan rakkauden osoituksia. Nainen pesi kyynelillään Jeesuksen jalat, voiteli ne hajuvoiteella ja lopulta peitti ne suudelmillaan! Sen seurauksena Simonin asenne Jeesusta kohtaan muuttui entistäkin kielteisemmäksi: "Jeesus ei ole ainakaan mikään profeetta, sillä sellaisena Hänen olisi pitänyt nähdä tuon naisen likainen elämäntapa eikä suostua ottamaan mitään vastaan tuollaiselta naiselta."

Jeesus mittaa ihmisiä rakkauden määrällä

Jeesus näki ja näkee sydämiin ja siksi hän vastasi tuohon Simonin sanattomaan arvosteluun esittämällä terävän kysymyksen: "Näetkö tämän naisen?" Herra halusi osoittaa Simonille, että näkevästä silmistään huolimatta hän oli sokea. Simon ei nimittäin kyennyt näkemään mitään muuta kuin naisen menneisyyden. Avatakseen Simonin silmät Jeesus suoritti rakkaus-vertailun Simonin ja naisen välillä. (Älkää muuten uskoko puheita, joissa teitä kielletään vertaamasta itseänne toisiin ihmisiin - Jeesus suoritti vertailuja aivan vapaasti. Ratkaisevaa on, että vertailu perustuu tosiasioihin eikä harhakuviin!)

Vertailu ei tapahtunut teologisella tasolla rakkauskäsitteiden analyysin muodossa. Jeesus ei ruvennut vertaamaan myöskään Simonia ja naista moraalisen elämän tasolla. Hän tyytyi pelkästään arkipäiväisen kohteliaisuuden tasolle. Hän osoitti miten erilainen oli Simonin ja

naisen käytös tervehtimisessä ja toisen huomioimisessa juuri siinä tilanteessa. Rakkaus ei ole puhetta tai teoriaa. Rakkaus on pienistä teoista kasautuva vuori. Mutta juuri tällaisen käytännöllisen rakkauden syntymisen ehtona on anteeksiantamus, jonka Jeesus ristin kuolemallaan ansaitsi ja lahjoittaa katuville.

Jos Jeesus olisi kysynyt Simonilta: "Oletko Sinä syntinen?" vastaus olisi varmaan ollut: "Kyllä". Mutta mielessään hän olisi varmaan jatkanut: "Mutta en nyt sentään yhtä syvällä synnissä kuin tuo naisraukka." Siksi Jeesus osoitti Simonille, että Jumalan silmissä suurinta syntiä on rakkaudettomuus. Jumala on rakkaus, siksi rakkaudettomuus on pahin synti.

Armahdettu rakastaa

Miksi sitten tuo nainen tuli kuokkavieraaksi Simonin kotiin? Siksi, että hän oli aiemmin samana päivänä joko yksityisesti tai muun kuulijajoukon keskellä kohdannut Jeesuksen. Matteuksen evankeliumista näemme, että juuri tätä tapahtumaa ennen Jeesus oli esittänyt suuren kutsunsa:

"Tulkaa minun luokseni, kaikki te työn ja kuormien uuvuttamat. Minä annan teille levon. Ottakaa minun ikeeni harteillenne ja katsokaa minua: minä olen sydämeltäni lempeä ja nöyrä. Näin teidän sielunne löytää levon. Minun ikeeni on hyvä kantaa ja minun kuormani on kevyt." (Matt. 11:28-30)

Nainen oli kuullut tämän kutsun ja mennyt Jeesuksen luo ja saanut omistaa kaikkien syntiensä anteeksiantamuksen. Ilmaistakseen sitä suunnatonta iloa, jonka Jeesus oli antamalla hänen syntinsä anteeksi oli hänelle tuottanut, hän oli mennyt kotiinsa, hakenut sieltä hajuvoiteen (nykyarvoltaan ehkä 200 000 mk), etsi tiensä Jeesuksen luo ja vuodatti kiitollisuutensa kyyneleet Jeesuksen jalkoihin. Jeesukselle oli suunnaton ilo saada vastaanottaa kiitoksen synnyttämät rakkaudenosoitukset. Naisen rakkaus oli Jeesuksen armon hänessä synnyttämää rakkautta. Sille ei tehnyt vähääkään kipeää antaa kalleimpaansa Jeesukselle. Herran armon synnyttämä rakkaus ei laskelmoinut, sillä naisen sydämen oli vallannut Jeesuksen rakkaus ja ihmeellisyys.

Valinnan eteen

Jeesus näki naisessa pelastuneen, syntinsä anteeksi saaneen, uskovan ja uuteen Jumalan rauhaan kutsutun uuden ihmisen, jolla oli tulevaisuus ja toivo. Jeesus kutsui Simoninkin tekemään suuren valinnan: "Haluatko jäädä muiden fariseusten puolelle sokeuteen, vai tuletko tänne minun ja tämän naisen luo todellisuuteen, jossa armo luo uuden elämän, anteeksiantamus uuden rakkauden, Jumalan valtakuntaan."